

Informace o Chartě 77 - ročník druhý (1979) - č. 5
od 23. března 1979 do 10. dubna 1979

	str.
Čtenářům Informací o Chartě 77	1
Dopis mluvčích Charty 77 redakci	1
Václav Benda informuje o činnosti mluvčích Charty 77	2
Dokument Charty 77 č. 24 - Svoboda cestování do ciziny	3
Klucví Charty 77 Jaroslav Šabata ve vězení:	
- Sdělení VONS č. 92 (Jaroslavu Šabatovi hrozí dalších 18 měsíců)	4
- Telegram mluvčích Charty 77 sjezdu IKS	5
- Sjezdu Komunistické strany Itálie- František Kriegel	5
- Mezinárodní solidarita pokračuje	5
Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných:	
Sdělení č. 90 (Další trestní stíhání L. Lise)	6
Sdělení č. 91 (Bomáček nad Ladislavem Cermanem)	7
Sdělení č. 93 (Razie proti neoficiální kultuře)	7
Sdělení č. 94 (Soud bude projednávat odvolání Pavla Skály)	9
Sdělení č. 95 (Propuštění šestnácti zajištěných)	9
Sdělení č. 96 (Případ Miloslavy Parčové)	10
Sdělení č. 97 (Člen VONS Albert Černý vzat do vazby)	11
Dopis Václava Havla rakouskému prezidentu Rudolfu Kirchschlāgerovi	12
Odpověď bahrovakého kongresu Chartě 77	13
Případ Danubius pokračuje	14
Krátké zprávy:	
. Druhé číslo časopisu Polako a my	15
. Filozofové Janu Patočkovi	15
. Karlovarské informační listy č. 2	15
. Právo lidu opět vychází	15
. Dialogy č. 8 - 9 (ročník 1978)	15
. Polemika kolem státnosti pokračuje	16
. Dopis L. Hejdánka č. 19 /40/	16
. Oznámení trestných činů (Václav Benda)	16
. Požár v n.p. Bytex Liberec	16
. Václav Havel: Druhá zpráva...	16
Fejetony došlé redakci	16

ooo 000 ooo

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77
Adresa: Petr Uhl, Anglická 8, Praha 2

Milí čtenáři,

letošní páté číslo Informací o Chartě 77 je již dvacátým číslem tohoto periodika, které pro signatáře a příznivce Charty 77 samizdatově vychází od ledna 1978. Informace o Chartě 77 zveřejňují především texty Charty 77 a Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, a to pokud možno v plném rozsahu. Informují rovněž o různých, na státní moci nezávislých aktivitách v oblasti boje za lidská práva. Velmi stručně se zmiňují o nezávislých projevech kulturních, vědeckých a politických.

Informace o Chartě 77 nejsou bulletinem (zpravodajem, věstníkem) Charty 77; nevýdávají je mluvčí Charty 77. Po patnáctiměsíční nezávislé existenci, nepovažují členové redakce Informací o Chartě 77 ani mluvčí Charty za vhodné podřídit redakční práci přímé kontrole mluvčích nebo přeměnit Informace o Chartě 77 v tiskový orgán mluvčích či v pouhý věstník dokumentů a sdělení Charty. Daný stav vyhovuje i Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který v Informacích o Chartě 77 našel již vhodný sdělovací prostředek, informující o jeho činnosti. Dosavadní nezávislost redakce je také podmínkou postupného uskutečňování našeho záměru být prvkem demokratické kontroly práce mluvčích Charty 77, činnosti Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných i práce dalších chartovních či opozičních kolektivů a skupin. Tuto kontrolu nechceme uskutečňovat jednostrannou kritikou, ale vhodným zpravodajstvím, které se někdy neobejde bez hodnotících prvků.

Při takovém zpravodajství je však správná a jedině možná veřejně oznámit, na koho se můžete obrátit, budete-li s námi jakkoli spolupracovat nebo vyjádřit nesouhlas s naší prací. Informace o Chartě 77 vydává redakční skupina signatářů Charty 77; příspěvky, správy, kritické ohlasy apod. můžete posílat, nejlépe prostřednictvím jiných signatářů Charty 77, na adresu: Petr Uhl, Anglická 8, Praha 2. Autoři jednotlivých zpráv, článků, krátkých komentářů apod., ať už jsou členy redakce, jejími spolupracovníky či náhodnými přispěvateli, mohou používat osobních zkratků či pseudonymů, jejichž význam zůstane redakčním tajemstvím. Takto označené příspěvky nebo články podepsané skutečnými jmény autorů nevyjadřují názory redakce. Nepodepsané články a správy jsou redakční. Nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Budeme také vždy ochotni zvážit možnost koptace nového člana redakce. V této souvislosti Vám nabízíme pravidelnou práci v redakci nebo aspoň neformální či občasnou spolupráci. Chceme však připomenout, že Informace o Chartě 77 mají cíl informovat, a to především o obraně lidských práv; není v nich místa pro rozsáhlé polemiky, teoretické úvahy, politické či sociální analýzy, historické studie, literární práce či obsáhlejší recenze kulturního zaměření; k tomu slouží jiná nezávislá periodika. Velmi však uvítáme, jestliže nám pošlete texty tohoto druhu nebo aspoň zprávu o tom, že samizdatově vyšly: chceme, byť by to bylo jen anotací se jménem autora a názvem práce, o jejich vzniku informovat.

Když bychom vydávali Informace o Chartě 77 každé dva až tři týdny. Rozsah jednoho čísla by neměl překročit patnáct strojopisných stran.

Redakce

.

Redakci Informací o Chartě 77

9. dubna 1979

Jako mluvčí Charty 77 podporujeme Vaši nezávislou iniciativu. Považujeme za žádoucí, aby Informace o Chartě 77 byly k dispozici co největšímu počtu signatářů a příznivců Charty 77 a aby v intencích, které formulujete v redakčním sdělení, jako až dosud informovaly o práci Charty 77, zveřejňovaly její dokumenty, sdělení, korespondenci apod. Při této činnosti s Vámi budeme i nadále spolupracovat.

Dr. Václav Benda
mluvčí Charty 77

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Zdena Tomínová
mluvčí Charty 77

ooo ooo ooo

Informace o činnosti mluvčích a o připravovaných materiálech Charty 77

Tři noví mluvčí Charty 77 (za čtvrtého, dr. Jaroslava Šabatu zde mluvit nemůžeme, neboť je nadále vězněm) hodlají ve své práci striktně dodržovat mj. dvě zásady:

- 1/ V souladu s posláním Charty 77 neprodejně a co nejefektivněji informovat o všech počínech, které jejím jménem podniknou, jak signatáře Charty 77, tak ostatní veřejnost;
- 2/ být ve stálém pracovním styku s co možno nejširším okruhem signatářů i stoupenců Charty 77, přijímat a koordinovat jejich podněty a podle možností s nimi konzultovat všechny další pracovní záměry.

Ad 1/

Tuto zásadu jsme dodrželi u všech dosud vydaných materiálů (dokument č. 24 o svobodě cestování; sdělení o procesu s J. Šabatou a o zřízení Fondu občanské pomoci; dopis FS a federální vládě o zavedení absolutní přednosti v jízdě; telegram sjezdu IKS s žádostí o solidaritu s J. Šabatou, jemuž hrozí dalších 16 měsíců vězení). Pokud ve výjimečných případech na žádost druhé strany některé informace pozdržíme, chceme tak vždy učinit na základě pevné předběžné dohody o termínu a formě jejich publikace. Dle svých technických možností se snažíme zajistit, aby se s materiály Charty 77 kompletně a rychle seznámily jak všechny signatářské i sympatizující okruhy, tak sdělovací prostředky. Společně i jednotlivě jsme poskytli několik interview, domácím zájemcům bude k dispozici rozhovor s Václavem Bendou v časopise Polako a my s Jirkou Dienstbierem v Informacích o Chartě. V posledně zmíněném časopise hodláme pravidelně publikovat informaci o své činnosti. Vůbec chceme problematice (byť zdánlivě jen technické) řízení informací věnovat i v budoucnu maximální pozornost. Při této příležitosti žádáme všechny signatáře, kteří se chtějí a mohou podílet na zajišťování toku informací, aby nám nabídli svou spolupráci. Žádáme všechny (tuzemské i vycestovavší signatáře, kteří mají možnost ovlivnit práci zahraničních sdělovacích prostředků, aby se zasazovali za větší autenticitu publikovaných informací o Chartě 77 (viz např. krajně nepřesné zprávočajství rozhlasové stanicehlas Ameriky). Konečně prosím každého, kdo poskytuje jakékoli informace zahraničním sdělovacím prostředkům, aby počítal s možnou dezinterpretací a vyjadřoval se krajně uvážlivě (viz např. dezinformační článek p. Andelmana v International Herald Tribune, údajně vycházející z názorů "bývalého člena" Charty 77). Důležitou rolí mluvčích je stvrzovat autenticitu dokumentů a jen písemností podepsaných mluvčími je možno pokládat za materiály Charty 77 - tuto zásadu by měl důsledně dodržovat každý, kdo s námi spolupracuje nebo o naší činnosti informuje; zabránilo by se tím zmatkům či přímým zneužitím, k jakým nedávno došlo např. v případě článku o odsunu Němců, který byl (a to nejen domácí propagandou, ale i některými zahraničními sdělovacími prostředky) naprosto nepřesný a bezdůvodně dáván do souvislosti s činností Charty 77.

Ad 2/

V rámci tohoto záměru uskutečnili mluvčí společně i jednotlivě několik setkání se skupinami pražských i mimopražských signatářů (Brno, Ústecko) a připravují setkání další. Podporujeme vznik pracovních skupin v prostředí Charty 77 a s již existujícími (VONS, FOP, skupiny pro čs.-polské vztahy, pro problematiku pracovní a odborovou, pro ekologii, na obranu dítěte) chceme udržovat úzké styky a podílet se s nimi na přípravě materiálů i jiných akcí. Totéž platí o vztahu k různým samizdatovým časopisům, edicím a dalším projevům neoficiální kultury. Pokud jde o koncepci vlastních dokumentů Charty 77 a způsob jejich přípravy, chceme znovu oživit diskusi na toto téma a její závěry pak v návaznosti na dokument č. 21 písemně shrnout. Zatím hodláme způsob přizpůsobovat po-

vase toho kterého dokumentu pokud budou k "polemickým" dokumentům vypracovány závažné diskusní příspěvky (zatím jsou k dispozici k dokumentu o jaderných elektrárnách), urychleně je vydáme pod číslem původního dokumentu. Připravujeme vydání textů ke spotřebitelské problematice, které by se měly stát východiskem široké veřejné diskuse. Rádi bychom dosáhli stavu, aby se k závažnějším okruhům problémů vytvořily stálé pracovní skupiny, které by pro danou oblast připravovaly a registrovaly materiály, podněcovaly diskusi mezi odborníky i širší veřejností a pravidelně informovaly o vývoji situace.

Václav Benda

ooo 000 ooo

Dokument Charty 77 č. 24 o svobodě cestování do ciziny vzhledem k jeho rozsahu nepublikujeme v úplnosti a přinášíme proto jen stručnou informaci, kterou mluvčí Charty 77 poskytli tisku:

Charta 77 vydala dne 26. března 1979 dokument č. 24 o svobodě cestování do ciziny. V preambuli se konstatuje:

Charta 77 - dokument č. 24

S v o b o d a c e s t o v á n í d o c i z i n y

Svoboda cestování je důležitou složkou právního postavení československého občana podle Ústavy CSSR a Paktu o občanských a politických právech. Platná právní úprava této jedné ze základních svobod je nedokonalá, vnitřně rozporná a neodpovídá ustanovením ústavy a paktu. Tento neuspokojivý stav dále umocňují různé směrnice a pokyny výkonných orgánů, které jsou v rozporu s těmito normami a pro něž není ani zákonný podklad. Občan je ve snaze realizovat právo cestovat závislý namnoze na volné úvaze státního orgánu či dokonce zaměstnavatelské organizace, čímž se jeho svoboda cestovat de iure i de facto, případně zcela annulluje.

Vzhledem k tomu, že tato situace, má pro občany velmi nepříznivé důsledky, zpracovala skupina signatářů Charty 77 spolu s dalšími odborníky kritický rozbor současné právní problematiky svobody cestování v Československu.

V zájmu pozitivního řešení tohoto stavu předkládá Charty 77 tento dokument veřejnosti, Federálnímu shromáždění jako nejvyššímu orgánu státní moci a federální vládě jako nejvyššímu výkonnému orgánu v ČSSR. Současně uvítáme jakoukoli podnětnou diskusi a náměty k této otázce.

V Praze dne 26. března 1979

dr. Václav Benda
mluvčí Charty 77

Zdena Tomínová
mluvčí Charty 77

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Mluvčí Charty 77 dr. Jaroslav Šabata je vězněn.

Příloha: Právní regulace cestování československých občanů do ciziny

Rozbor právní regulace cestování československých občanů do ciziny vychází z prohlášení Deklarace práv člověka z r. 1789, že lidé se rodí a zůstávají svobodní, z Všeobecné deklarace lidských práv a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, podle něhož každý má že opustit kteroukoli zemi i svou vlastní a nikdo nesmí být zbaven práva vrátit se do vlastní země. Upozorňuje, že pakt vstoupil pro Československo v platnost 23. března 1976, je tedy jako mezinárodní smlouva závazný a Československo je odpovědné za jeho vnitrostátní respektování a uplatňování. Rozbor analyzuje ustanovení Ústavy ČSSR, zákona o ces-

tevních dokladech a vládního nařízení o případech, ve kterých má být občanu odepřeno vydání cestovního dokladu; podrobně dokazuje jejich vzájemný nesoulad i nesoulad s paktem. Krátkodobé i dlouhodobé cesty občanů do ciziny jsou však omezeny i dalšími prostředky, například přidělováním devizových prostředků. Způsob rozhodování banky není upraven, důvody zamítavého stanoviska nejsou sdělovány, možnost odvolání neexistuje. Vyhlášky ministerstva vnitra a zahraničí z roku 1970 stanoví další podstatná omezení. Např. podle § 10 vyhlášky je k žádosti o vydání cestovních dokladů nutno předložit mj. potvrzení o souhlasu zaměstnavatele, ředitele školy nebo národního výberu, přičemž vydání cestovního dokladu je zcela soukromou záležitostí občana, nijak nespojující s pracovním či studijním pobytem n. Není stanoven žádný zákonný postup a negativní stanovisko zaměstnavatele či školy může být motivováno prakticky čímkoli. Neexistují opravné prostředky. Od občanů, kteří se chtějí vystěhovat, se vyžaduje tzv. renunциаční prohlášení, kterým tito občané přenechávají státu svůj majetek a vzdávají se všech nároků vůči státu včetně nároku na důchod. Tento postup nemá v zákoně oporu a je zcela nelegální. "Protože tedy důvodem odepření cestovního dokladu může být prakticky cokoli a občan se tento důvod ani nedoví," uzavírají autoři tuto kapitolu, "pozbývá vlastně celá hmotněprávní úprava jakékoli ceny."

V druhé kapitole se rozbor zabývá problematikou střežení státních hranic. Vytvořením hraničního pásma a jinými opatřeními je státní hranice izolována od vnitrozemí. Příslušníci pohraniční stráže mají právo použít zbraně mj. proti osobám, které se po území republiky neoprávněně pokoušejí přejít státní hranice a na výstrahu se nezastaví. Rozsáhlá třetí kapitola rozebírá sankce proti emigrantům bez povolení, a podrobně se zabývá sankcemi trestního práva, majetkovými, pracovními, sociálními, bytovými, pojišťovacími otázkami, devizovými předpisy, zákazy odčinění křivě spáchaných československým státem, státním občanstvím, zákazy návratu emigranta do vlasti a postihem příbuzných emigranta. Na závěr rozboru se konstatuje nutnost legislativních úprav, zrušení předpisů, omezujících právo československých občanů cestovat do zahraničí a potřeba právní ochrany občanů před libovůli mocenských orgánů.

ooo ooo ooo

Mluví Charty 77 Jaroslav Šabata ve vězení

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných č. 92

(Jaroslavu Šabatovi hrozí dalších 18 měsíců)

Dne 30. 3. 1979 napsal Jaroslav Šabata, který vykonává t.č. devítiměsíční trest odnětí svobody v NVÚ MS Ostrov nad Ohří, okr. Karlovy Vary (P. S. 100/ C 1), že dne 15. 3. 1979 byl dotázán obvodním soudem pro Prahu 6, zda se chce účastnit veřejného zasedání tohoto soudu, na němž se má projednávat, zda splnil podmínky, které mu tento soud uložil, a zda se chce pro toto jednání nechat zastupovat advokátem. Jaroslav Šabata odpověděl na obě otázky kladně a, nejsem informován o současném postavení JUDr. Daníaze, požádal, aby otázku jeho právního zastupování za něj rozhodla do 10. 4. 1979 jeho dcera.

Jaroslav Šabata byl v roce 1972 odsouzen za údajné podvracení republiky (§ 98 odst. 2 tr. z.) k trestu odnětí svobody v trvání šesti a půl roku. Vězněn byl od 20. listopadu 1971 do 10. prosince 1976, kdy obvodní soud pro Prahu 6 Jaroslava Šabatu podmíněně propustil a pro zbytek trestu v trvání 17 měsíců a 20 dnů stanovil lhůtu tři let. Nyní má tento soud rozhodnout, zda se podmíněně propuštěný osvědčil. Samotné ohlášení veřejného zasedání před skončením tříleté lhůty a okolnost, že Jaroslav Šabata byl v jejím průběhu znovu odsouzen, nasvědčuje záměru

proměnit zbylých téměř 18 měsíců v nepodmíněný trest.

Jaroslava Šabatu může při tomto soudním řízení zastupovat JUDr. Josef Daniaz, jenž bylo zrušeno členství v Městském sdružení advokátů k 30. 6. 1979, pokud veřejné zasedání se bude konat před tímto datem.

Vyzýváme šs. i mezinárodní veřejnost, aby podnikla solidární akce s Jaroslavem Šabatou, mluvčím Charty 77. Je to svláště naléhavé nyní, kdy podle zpráv z vězení je Jaroslav Šabata podrobován vysilujícímu pracovnímu režimu a to bez ohledu na úředně uznanou 50 % invaliditu a opět zhoršený zdravotní stav.

21. března 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

. . . .

Telegram mluvčích Charty 77 z 21. 1. 1979:

Delegátům sjezdu Italské komunistické strany

Mluvčímu Charty 77, bývalému dlouholetému komunistickému funkcionáři Jaroslavu Šabatovi, který si odpykává devítiměsíční trest ve vězení za údajný útok na policisty, sdělil nyní pražský soud, že přezkoumá jeho podřízené propuštění z předchozího trestu. Znamená to vážnou hrozbu, že Šabatovo věznění bude prodlouženo o osmnáct měsíců. Naléhavě žádáme váš sjezd, aby veřejnou solidarizací s Jaroslavem Šabatou pomohl zabránit jeho další perzekuci.

Václav Benda, Jiří Dienstbier, Zdena Tomínová - mluvčí Charty 77

. . . .

Sjezdu Komunistické strany Itálie, šim

Vážený sjezde, vážení soudruzi,

Jaroslavu Šabatovi, mluvčímu Charty 77, odsouzenému za údajný útok na veřejného činitele na devět měsíců vězení a nyní vězněnému, hrozí nyní prodloužení vězení o dalších osmnáct měsíců.

Šabata se zasazoval za uplatnění občanských a lidských práv. Dne 10. 12. 1976 byl propuštěn po pětiletém věznění.

Ve jménu demokracie, humanity a lidských práv, ve jménu respektování mezinárodně přijatých úloh a zásad Vás žádám o zásah, aby bylo zastaveno pronásledování Jaroslava Šabaty, aby byl z vězení propuštěn. Přeji Vašemu jednání mnoho úspěchů.

V Praze 1. dubna 1979

František Kriegel

. . . .

Začátkem dubna t.r. byl Jaroslav Šabata eskortován z NVÚ MS Ostrov nad Ohří, kde byl v březnu vězněn, do věznice MS v Litoměřicích, kde je držen ve stejných podmínkách jako poslední tři roky svého předchozího žalářování: v politické izolaci.

. . . .

Mezinárodní solidarita s Jaroslavem Šabatou pokračuje i po jeho odsouzení. K informacím, které jsme zveřejnili v předchozích číslech Informací o Chartě 77, připojme několik zpráv z Francie a Itálie:

- Dne 29. ledna 1979 se konalo v pařížské Mutualité shromáždění 3 000 účastníků, pořádané Mezinárodním výborem proti represím, na němž referoval Jiří Pelikán.
- V Itálii protestovalo vedení socialistické strany; předseda její parlamentní frakce Balzamo interpeloval ve věci Jaroslava Šabaty vládu. Také účastníci mezinárodní konference o problémech dissensu a demokracie ve východní Evropě, pořádané městskou radou ve Florencii, přijí-

lí rezoluci, žádající okamžité propuštění Jaroslava Šabaty. Rezoluci podepsali členové KS Itálie, italské socialistické strany a další osoby, mezi nimi Ota Šik, Eduard Goldstücker, Karel Skalický, Michal Reiman a Jiří Pešák.

- O reakci IKS na žádosti mluvčích Charty 77 a Františka Kriegla nedošly do uzavěrky tohoto čísla přesnější zprávy. Proslýchá se však, že vedení IKS se hodlá těmito žádostmi zabývat.

ooo ooo ooo

Sdělení č. 90 (Další trestní stíhání Ladislava Lise)

Vyšetřovatel okresní prokuratury v Jablonci nad Nisou M. Marčák porval na 27. 3. 1979 Ladislava Lise k výalechu a zároveň k seznámení s výsledky vyšetřování v trestní věci, v níž je nyní Ladislav Lis obviněn z kr trestného činu křivé výpovědi (§ 175/1a tr. z.). Toto trestní stíhání proti dr. Ladislavu Lisovi, signatáři Charty 77 a členu našeho výboru zahájil dne 28. 2. 1979. Trestného činu křivé výpovědi se měl Ladislav Lis dopustit tím, že "dne 5. 7. 1978 v České Lípě uvedl jako svědek před vyšetřovatelem městské prokuratury v Praze nepravdivé a zkreslené údaje o způsobu a formě zákroků orgánů SNB proti Jeleně Mašínové, stíhané pro trestné činy, kterých se při tomto zákroku dne 10. 1. 1977 dopustila". K seznámení s výsledky vyšetřování dochází, aniž byl Ladislav Lis dosud vyslechnut.

Toto trestní řízení je nesmyslné již po formální stránce: Ladislav Lis se měl údajného trestného činu dopustit v České Lípě před orgány městské prokuratury v Praze, a proto jen českolipské (a eventuálně snad pražské) či jin nadřízené orgány byly příslušné k zahájení trestního stíhání a iniciativa jablonecké okresní prokuratury postrádá jakékoli právní opory. Věcný důvod jejího postupu je ovšem nenasadě: jak Ladislav Lis, tak jeho pražský obhájce mají do Jablonce n. Nisou velmi špatné spojení a jejich účast na trestním řízení tím bude nutně omezená a navíc časově i finančně náročná.

Nyní k věcné stránce obvinění. Jak známo, byla signatářka Charty 77 Jelena Mašínová, manželka Pavla Kohouta, dne 10. 1. 1977 před svým domem napadena příslušníky SNB a odvezena do připraveného vozu tak brutálním způsobem, že přitom utrpěla zranění. Její stížnosti proti tomuto nezákonnému postupu jí vynesly jen obvinění, podle něhož ona měla zaútočit na příslušníky SNB a jednoho z nich zranit. O ryzí účelovosti tohoto obvinění svědčí mj. i fakt, že Jelena Mašínová byl povolen další pobyt v Rakousku, kde nyní prodlívá. Ostatně i výše zmíněný vyšetřovatel M. Marčák používá obratu "zajišťovali její předvolání k výalechu"; trestní řád definuje tento úkon (na rozdíl od předvedení) jako doručení předvolánky občanovi, zatímco příslušníci SNB jej, jak patrně, chápou mnohem volněji.

Ladislav Lis osmáct měsíců po zmíněné události vypověděl, že byl z větší vzdálenosti (50 m) náhodným svědkem celé události. Nemohl tedy nic udát o verbální stránce konfliktu a mohl jen velmi rámcově popsat jeho průběh. Drobné rozpory mezi jeho výpovědí a výpověďmi ostatních účastníků (zda byla Jelena Mašínová udeřena do obličeje či uchopena za vlasy, zda byla do vozu nesená či vlečena, zda cestou kousla či nekousla příslušníka SNB, který ji držel za hlavu) spadají proto jasně na vrub značné vzdálenosti svědka od místa činu a značného časového odstupu ~~mezi~~ mezi událostí a svědeckou výpovědí. Hodnocení důkazní platnosti výpovědi Ladislava Lise je věcí soudu (pokud před něj bude Jelena Mašínová kdy postavena), rozhodně však nelze tuto výpověď posuzovat jako "uvezení nepravdy o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí" a stíhat Ladislava Lise pro trestný čin křivé výpovědi.

Je to tedy vlastně již třetí trestní stíhání, které bylo proti Ladislavu Lisovi v posledním roce zahájeno (původní za ovce s dodatečným rozšířením na psy a nyní nové za Jelenu Mašínovou). Výbor pokládá všechna

obvinění proti Ladislavu Lisovi za vykonstruovanou a nemyslnou frašku, jejímž cílem je umlčení tohoto aktivního bojovníka za lidská práva, a vysoce hodnotí smysl pro humor, který státní orgány při této příležitosti projevily. Nejsme si ovšem jisti, zda tento smysl pro humor dokáže dostatečně ocenit i člen výboru Ladislav Lis, který díky němu strávil dva měsíce ve vazbě, ocitl se i se svou rodinou takřka neřešitelné sociální situaci, je systematicky přímě podrobován nejhrůznějším šikanám a represím a navíc je aktuálně vystaven hrozbě mnohem většího věznění.

27. března 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo

Sdělení č. 91 (Rozsudek nad Ladislavem Cermanem)

Senát okresního soudu v Liberci na předsednictví Jiřího Malinovského, shledal dne 28. 3. 1979 signatáře Charty 77 Ladislava C e r m a n a a vinným trestným činem hanobení rasy, národa a přesvědčení (§ 198, písm. b tr. z.) a uložil mu nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců v I. nápravě výchovné skupině. Rozsudek dosud nenabyl právní moci. Ladislav Cerman ani prokurátor Turek (který požadoval trest v polovině trestní sazby, tj. cca 6 měsíců) se k němu nevyjádřili.

Ladislav Cerman se měl uvedeného trestného činu dopustit tím (podrobněji viz Sdělení č. 44), že v hádce se třemi spoluobčany údajně pronesl urážlivý výrok o jejich členství v komunistické straně. Ačkoli je známo, že se všemi třemi měl Ladislav Cerman dávné osobní spory, pokládali prokurátor i soud svědectví těchto tří mužů za postačující k objasnění celé události a nepokusili se získat výpovědi dalších, v konfliktu osobně neangažovaných svědků.

Zajímavé je, že tentýž okresní soud projednával dne 21. 3. 1979 případ teroristického útoku proti signatáři Charty 77 Jiřím Kasalovi (ten se mezitím vystěhoval do Rakouska), o němž jsme podrobněji referovali ve Sdělení č. 29. Objasnění průběhu události bylo nedostatečné, že nutně vzbuzuje vážné pochyby, které tentokrát s naším výborem výslovně sdílí i předseda senátu. Jako údajný pachatel byl souzen bývalý příslušník SNB Jiří Vajc, již dříve trestaný (zneužití pravomoci veřejného činitele - § 198 tr. z.) za násilnictví, jehož se dopustil při kontrole občanů. Soud shledal vinným přečinem proti socialistickému soužití (§ 9 přeč. z.) a uložil mu trest odnětí svobody v trvání pěti měsíců, s podmíněným odkladem na dva roky. Výbor vysoce oceňuje skutečnost, že v případě J. Kasala se bezpečnostním a justičním orgánům poprvé podařilo odhalit a usvědčit pachatele násilného útoku proti signatářům Charty 77.

Nicméně porovnáním obou soudních rozhodnutí (i se krajně pochybného předpokladu, že obě události opravdu proběhly tak, jak to konstatoval soud) dospějeme k valice zajímavému měřítku. Zatímco polárním úhlem signatáři Charty 77 je pokládáno za pouhý přečin a ohodnoceno podmíněným trestem (příčinný pachatel je dokonce recidivistou!), je verbální urážka člena KSČ trestným činem, za která přísluší uložit trest nepodmíněný. Zajímalo by nás, jak je tento právní názor a postup libereckého soudu slučitelný se zásadou rovnosti občanů před zákonem.

31. března 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo

Sdělení č. 93 (razie proti neoficiální kultuře)

Dne 30. března 1979 večer provedly orgány Státní a Veřejné bezpečnosti razii v bytě Pavla Brunhofera v Náplavní ulici č. 9 v Praze 2, kde probíhala vernisáž soukromé výstavy. Více než deset uniformovaných a neuniformovaných policistů vtrhlo bez jakéhokoli oprávnění a zákonného důvodu do bytu v úmyslu vykonat tam násilí, čímž flagrantně porušili do-

movní svobodu chráněnou ústavou a dopustili se celé řady trestných činů včetně porušování domovní svobody a omezování osobní svobody. Bez jakéhokoli oprávnění a v rozporu s trestním řádem nutili pod pohrůžkou újmy přítomné návštěvníky k osobním prohlídkám a přitom se zmocnili řady předmětů a písemností. Předvedli osmáct osob, šestnáct z nich zůstává 24 hodin po razii nadále vězněno. Jejich jména jakož i popis události večera, který sepsala členka našeho výboru Dana Němcová, vydávám v příloze.

Razie byla předem plánovanou akcí proti nezávazlé kultuře. Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných konstatuje, že na území hlavního města to byla dosud nejrasantnější akce tohoto druhu.

Toto sdělení s přílohou posílám současně hlavnímu vojenskému prokurátorovi JUDr. Zbyňku Klasewetterovi jako oznámení o trestných činech příslušníků SAs.

31. března 1979 - 19.00 hodin

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných.

Příloha: Zpráva Dany Němcové

Dne 30. března 1979 po 17. hodině probíhala v bytě Pavla Brunhofera v Praze 2, Náplavní 9 vernisáž soukromé výstavy závěsných obrazů a kreseb Eugena Brikcia. Byt Pavla Brunhofera sestává z jedné obytné místnosti a půdní prostory používané jako ateliér. Tento soukromý prostor již několikrát poskytl příležitost výtvarníkům a zájemcům k vzájemnému setkání v oblasti neoficiální kultury. Před několika měsíci byl Pavel Brunhofer pracovníky Bezpečnosti zadržován, aby tyto soukromé výstavy nepořádal, nebo bude proti němu zakročeno. Tento zákrok nemá operu v zákoně, přesto však byl večer proveden.

Vernisáž Eugena Brikcia byla navštívena mimořádně velkým počtem jeho přátel - přibližně kolem sta lidí.

Eugen Brikcius zahajoval své veřejné působení v oblasti výtvarné kultury na rozhraní 60. a 70. let svými happeningy. Jeden z nich se stal předmětem trestního řízení. Po znaleckých posudcích teoretiků umění bylo tehdy trestní stíhání zastaveno. Při jiné takové příležitosti byl E. Brikcius pokutován. Také tentokrát soukromá výstava bez záměru autora přerostla v happening. Po úvodním slovi zahajujícího řečníka Jiřího Danička uvedl latinsky Eugen Brikcius sám sebe - k poloze jeho uměleckého díla patří, že je jeden z mála latiniků, schopných užívat latinu jako živého jazyka. Také svou poezii píše výhradně latinsky - několik jeho latinských básní při této příležitosti přednesl Andrej Stanekovič. Pak probíhala scénka z anglicko-latinského "mýdlového muzikálu Hello Fellow - A la Clave". Zpěváky byli Jiří Němec a Věra Jirousová. Hudební doprovod na klasické nástroje poskytli někteří členové hudební skupiny Plastic People - Vratislav Brabenec, Josef Janíček, Jiří Kabeš, Jan Brabec, širigentem byl Milan Klavsa. Do atmosféry tohoto uměleckého díla zasáhl hlas československého "reálného socialismu", totiž policejní výzva k okamžitému ukončení "shromáždění".

Do bytu vnikli bez jakéhokoli povolení uniformovaní i civilní pracovníci Bezpečnosti. Všechny přítomné nahnali z půdního prostoru do obytné části bytu, kde nebylo k hnutí. Pak začali jednotlivě propouštět nejprve matky s malými dětmi, po nich ženy. Z mužů byli zpět na půdu vyčleněni ti, kteří byli později zajištěni. Všechny osoby byly zapisovány a prohlédávány. Dvě ženy, Marie Benetková, která je v sedmém měsíci těhotenství, a Markéta Němcová, byly zajištěny, protože odmítly ukázat obsah tašek bez písemného povolení k osobní prohlídce.

Celou akcí vedl kapitán Felix Daniš, proslulý svými zákorky mezi rockovou mládeží. Uniformovaní příslušníci měli s sebou dokonce služebního psa.

V průběhu nezákonných osobních prohlídek byla bez jakéhokoli potvrzení odněta řada předmětů jako např.: jedna kazeta s nahrávkou průběhu vernisáže, dvě kazety s nahrávkou Pašiji od skupiny Plastic People, tři kotouče magnetofonových pásek, filmy, stroje, nějaké materiály

Charty 77, dokonce osobní zápisník s poznámkami adresami. Katalogy výstavy byly odnímány všem a označovány jako "letáky". Kam šel, co byla část osob propuštěna a v bytě bylo možné se pohybovat, natáčeli příslušníci Bezpečnosti film, zejména v půdním prostoru, kde filmovali obrazy a muže, určené k zajištění.

Policejní akce v bytě byla ukončena asi ve 20,30 hod. zajištěním majitele bytu. Byl byl úředně zapečetěn. Lidé, kteří pozorovali průběh akce na chodníku, byli několikrát rozhánáni. Ze zajištěných mužů se po výslechu vrátil pouze František Pánek. Celý zákrok byl pečlivě připraven. Byly kladeny přibližně tyto předem připravené otázky: Kdo vás povolal na "araz"? Kdo je majitelem bytu? K čemu měl "araz" sloužit? Co je vám známo o přípravě a kdo se na ní podílel? Co je vám známo o plánovaném natáčení filmu? Které z přítomných osob znáte a jak byste je charakterizoval? Či byly obřazy a co o nich můžete vypovědět? Co víte o muzikálu? Podávaly se alkoholické nápoje nebo občerstvení? Vybíralo se vstupné?

Do 31. 3. 1979 do dopoledních hodin se nevrátili tyto osoby: Milan Hlavsa, Petr Rezek, Jiří Kabeš, Josef Janíček, Pavel Brunhofer a dále signatáři Charty 77 Markéta Němcová, Vratislav Erabenec, Petr Kabeš, Karel Soukup, Pavel Zajíček, Jaroslav Kukal, Andrej Stankovič, Eugen Erićius, Jiří Daniček, Tomáš Petřivý a Jiří Němec, člen Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.

Celý nezákonný zákrok proti Pavlu Brunhoferovi, Eugenu Erićiovi a dalším jejich přátelům a hostům je nájhrubší hrozbou neoficiální kultury. Každá Pro řadu přítomných osob byl tento způsob zákroku novou a šokující zkušeností. Výstava se zúčastnila řada kulturních pracovníků, kteří znali tyto způsoby pouze z doslechu.

ooo

Sdělení č. 94 (soud bude projednávat odvolání Pavla Skály)

Předseda senátu krajského soudu v Plzni JUDr. Miloslav Toman nařídil na 23. dubna 1979 na 8,00 hod. do místnosti č. 105/I tohoto soudu veřejné zasedání v trestní věci proti Pavlu Skálovi. Soud v něm má rozhodnout o odvolání obžalovaného.

Jak jsme již podrobně oznámili (viz naše sdělení č. 85), je Pavel Skála stíhán obžalobou okresního prokurátora v Plzni JUDr. Jaroslava Polka za konflikty, k nimž došlo mezi Pavlem Skálou a dozorcí v NVÚ MS Plzeň - Bory, kde byl vloni ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ Pavel Skála ve výkonu trestu odnětí svobody. (Byl tehdy odsouzen pro přípravu k tr. činu opuštění republiky na jeden rok) Okresní soud pro Plzeň - město, který 7. 3. 1979 ho uznal vinným spáchaním tr. činu hanobení národa, rasy a přesvědčení (§ 198 tr. z.) a zároveň tr. činu maření úředního rozhodnutí (§ 181 odst. 1 c tr. z.) mu uložil trest deset měsíců nepodmíněně v II. nápravně-výchovné skupině. Pavel Skála se nyní domáhá svým odvoláním zproštění viny.

4. dubna 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo

Sdělení č. 95 (Propuštění šestnácti zajištěných)

Dne 1. 4. 1979 do 22. hod. 45 min. bylo propuštěno všech šestnáct osob, které byly zajištěny dne 30. 3. 1979 večer při policejní razii v bytě Pavla Brunhofera, kde probíhala vernisáž soukromé výstavy obrazů (podrobněji viz naše sdělení č. 93). Zajištění byli vyslýcháni příslušníky Státní bezpečnosti, kteří jim tvrdili, že je vyslýchají podle § 19 zákona o SNB. Přitom se snažili vzbudit dojem, že vyšetřování směřuje k trestnímu stíhání pro tr. čin výtržnictví. Na základní porušení platných zákonných norem, spočívajícím v nezákonném zajištění, navázala porušení další: uveznění byli fotografováni a byly jim sejmuty otisky

prstů, příbuzní uvězněných nebyli do 24 hodin vyrozuměni o zajištění, zajištění pokračovalo i v neděli, kdy nebylo prováděno nic, co by bylo možno označit za služební úkony. Někteří uvězněni byli drženi v samo-
vazbě, jiní byli zajištěni déle než 48 hodin. Přes pohrůžky, které pro-
vázely celou akcí, není nikdo ztrestně stíhán.

Tento případ vyvolává obavy, že stejný nezákonný postup bude uplat-
něn proti jakémukoliv, byť soukromému setkání, které bude státní bez-
pečnost považovat podle libovůle za nežádoucí.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných očekává odpověď na oznámení
o trestných činech, které dne 1. 4. 1979 poslal hlavnímu vojenskému
prokurátorovi dr. Zbyňku Kiese Wetterovi.

4. dubna 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo

Sdělení č. 96 (Případ Miloslavy Parčové)

Dne 12. 3. 1979 proběhlo u krajského soudu v Praze odvolací řízení
v trestní věci Miloslavy Parčové, stíhané pro trestný čin útoku na
státní orgán (§154 odst. 2 tr. z.). Odvolání proti zprošťujícímu roz-
sudku okresního soudu v Benešově z 22. 1. 1979 podal okresní prokurátor
v Benešově Richard Štáinc. Krajský soud odvolání vyhověl a vrátil věc
k projednání okresnímu soudu v Benešově, takže M. Parčové hrozí odsouze-
ní.

M. Parčová se měla údajného trestného činu dopustit tím, že v dopise
adresovaném předsedovi Národního shromáždění, který došel Úřadu předsed-
nictva vlády ČSSR dne 4. 7. 1977, uvedla: "Je veřejným tajemstvím, že
diskrétně zapomenutá obálka s určitou částkou (čím větší, tím působivěj-
ší) na stole "schopného úředníka" dokáže udělat divy, ovšem jen pro ty,
co na to mají. A ti, kteří na to nemají a jimž se takové jednání příčí,
nutně dopadají tak jako já, protože úplatky se nepodstrkují veřejně,
ani na ně nikdo nevystavuje stvrzanku, zvlášť ne tomu, koho chtějí vzít
na hůl."

V odvolání prokurátora je tento dopis charakterizován tak, že obvi-
něná "hrubým způsobem urážela a pomluvila pracovníky státního notářství
v Benešově pro výkon jejich pravomoci". To je dále rozvedeno: "Jak vy-
plynulo ze skutkových zjištění, obrátila se Miloslava Parčová na před-
sedu Národního shromáždění se žádostí o pomoc při spravedlivém rozděle-
ní pozůstalosti po jejím otci, která byla projednávána u Státního no-
tářství v Benešově, kdy údajně špatně dopadla jako jedna z dědiček,
protože podle jejího názoru nedávala, resp. neměla na děsní úplat-
ků "schopnému úředníkovi."

M. Parčová se skutečně po leta nemohla dovolat projednání svých
stížností u nízkých instancí v okrese Benešov, ani u Generální prokura-
tury; proto se obrátila na JUDr. L. Štrougala, kterého považovala za
předsedu Národního shromáždění, dopisem, z něhož pochází inkriminovaný
citát a jehož bezprostředně následující závěrečná pasáž zní: "Tento
poslední odstavec je už můj výkřik v zoufalství a přece JĚ pravdivý.
Nevěříte-li, jděte mezi lidi a poslouchejte, co si povídají ve vlaku,
na ulici, o přestávkách v práci, ale hlavně doma za zavřenými dveřmi.
Jste má poslední naděje a odmítnete-li, budu už opravdu načisto v kon-
cích. Při dnešní drahotě se z tak malého důchodu žít nedá a další za-
dlužování si nemohu dovolit. Žebrota je zakázaná a k sebevraždě nemá
dost odvahy. Můj další osud je tedy plně ve vašich rukou."

Přesvědčení M. Parčové, že dědictví bylo rozděleno nespravedlivě,
vplynulo z řady okolností:

- rozhodnutí státního notářství v Benešově z 30. 9. 1970 bylo krajským
soudem v Praze zrušeno, neboť nebylo provedeno šetření k objasnění
skutečností, která M. Parčová uváděla.
- konečné rozhodnutí státního notářství v Benešově z 19. 7. 1971 při-
jala M. Parčová proto, poněvadž jí bylo notářem sděleno, že zděděné

posledky, které jsou v užívání (a nyní i ve vlastnictví) socialistického sektoru, jí budou proplaceny.

- existuje svědectví, že odpůrcí strana učinila pokus o materiální úplatek.

Z pozemků, z kterých M. Parčová neměla nikdy žádný příjem, měla zaplatit 15 000 Kčs. Jestliže později protestovala proti exekuci na svůj invalidní důchod, je nutno uvážit, že činí 761 Kčs (bez výchovného v částce 140 Kčs).

Trestní stíhání pro trestný čin útoku na státní orgán bylo zahájeno 14. 10. 1977 vyšetřovatelem prokuratury Praha-Západ Václavem Benlem. Dne 17. 10. 1978 byla vzata do vazby a vězněna ve věznici Praha-Ruzyně. Její stížnost proti unesení o vazbě okresní soud v Benešově (předsedkyně Marcela Macková) zamítl s tím, že "stále trvají důvody vazby, když je obava, aby nedocházelo k dalšímu nařzení vyšetřování, jak vysvětlit z celého jednání Parčové, a dále pak trvá obava, že by v případném rozhodnutí mohla napsati podobné dopisy další." Z vězení byla propuštěna 14. 12. 1978 (po seznámení s výsledky vyšetřování). Okresní soud nashledal v jednání obžalované trestný čin a ve zprošťujícím rozsudku konstatoval: "Obžalovaná v dopise vyjádřila svoji nespokojenost se závěry dědičského řízení. V dopise stylizovala text tak, jak někdy občané mezi sebou všeobecně kritizují určitý okruh problémů."

Miloslava Parčová, nar. 16. 2. 1927, trvale bytem Olomouc - Holice, Togliattibo 18, přechodně Kalná čp. 1, okr. Benešov, je dělnice, nyní v invalidním důchodu. Je matkou tří dětí (z toho jedno je nezopatřené). Zúčastnila se pohřbu mluvčího Charty 77 filozofa Jana Patočky, kde byla fotografována neuniformovanými příslušníky SNB. Je signatářkou Charty 77. Její případ zasluhuje pozornost a solidární pomoc, neboť ukazuje, čemu všemu může být vystaven jednotlivec, který se obrátí na státní orgán soufalým osobním dopisem v tísnivé sociální situaci.

4. dubna 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo

Sdělení č. 97 (Člen VONS Albert Černý vzat do vazby)

V pondělí dne 26. 3. 1979 byl vzat do vazby signatář Charty 77 a člen Výboru na obranu ne-spravedlivě stíhaných Albert Černý (41), bytem Dřevařská 20, Brno, zaměstnaný jako řidič osob. vozů u Okresního výboru Čs. červeného kříže, Brno-venkov. Téhož dne byla provedena v jeho bytě, který obývá se svojí bývalou manželkou a dvěma nezletilými dcerami, domovní prohlídka. Znění vynesení obvinění není dosud známo.

V loňském roce byl Albert Černý v souvislosti s návštěvou L. I. Brežněva zajištěn na 36 hodin. Tehdy k němu byla provedena domovní prohlídka, při níž bylo zabaveno po 14 kus ech strojopisů: Jiří Kolář Odpovědi, Prokop Drtina Mnichov, Jan Trefulka Zločin pozdvižení, Jan Patočka První skica k podobizně, dále tři psací stroje, řada kazet s nahrávkami nekonformních hudebních skupin a zpěváků. Žádná se zabavených položek mu nebyla vrácena.

V druhé polovině roku 1978 zveřejnil Albert Černý svůj souhlas s Chartou 77 jejím signováním a později se stal členem Výboru na obranu ne-spravedlivě stíhaných.

V poslední době vyšetřovala StB styky Alberta Černého se spisovatelem Jaromírem Šavrdou z Ostravy, držaným bez soudního řízení od 25. 9. 1978 ve vazbě. Před svým zatčením byl Albert Černý intenzivně sledován. Řada lidí, s nimiž se v kritické době setkal, byla vyslýchána.

Po loňském odsouzení Petra Cibulky, Libora Chloučka a Petra Pospíchala je zatčení Alberta Černého dalším výrazným pokusem StB potlačit rozvoj nezávislých aktivit v Brně.

5. dubna 1978

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo ooo ooo

Vážený pan
Rudolf Kirchschläger, prezident Rakouské republiky

Vážený pane prezidente,

když jste byl před lety vyslancem v Praze, měl jsem tu čest Vás osobně poznat; oznamoval jste mi tehdy, že mi byla udělena rakouská státní cena za evropskou literaturu. Tato okolnost mi dává odvahu k tomu, abych se na Vás nyní obrátil tímto dopisem jako na prezidenta Rakouské republiky.

V nejbližších dnech navštívíte Československo a budete jednat s našimi nejvyššími představiteli. Rád bych Vás požádal, abyste se při svých jednáních zmínil též o osudu československých politických vězňů. Různí českoslovenští občané i občanská iniciativa Charta 77 se už mnohokrát obrátili v této věci na naše úřední místa, jejich hlas však nebyl vzat v potaz; ne dostalo se jim vůbec žádné odpovědi. Zmíníte-li se o tomto tématu Vy, domnívám se, že českoslovenští představitelé se budou muset nějak vyjádřit; proto se na Vás obracím.

V naší zemi se bohužel stále víc zavírá za různé projevy přesvědčení anebo za činy, které s tím souvisejí. Zvláště tvrdě a krutě jsou přitom postihováni mladí lidé, kteří nejsou obecně známi a kteří se proto nemohou opírat o takovou mezinárodní solidaritu, jako osoby známější. Tento lidem mohou tvrdé tresty, udělané jim v době myšlenkového zrání často na naprosté nicotnosti, zhoubně narušit celý jejich budoucí život a citový a duchovní vývoj.

Charta 77 a zvláště pak neoficiální Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných se snaží v rámci svých omezených možností takové případy sledovat, upozorňují na ně veřejnost a pořizují příslušnou dokumentaci. Jsem přesvědčen, že Vaše kancelář má tuto dokumentaci k dispozici a nebudu se proto rozepisovat podrobně o všech případech, které mi jsou známy.

Rád bych se však zmínil aspoň stručně o některých, které ilustrují smutný a zhoršující se stav československé justiční praxe v této oblasti.

K trestu osmnácti měsíců vězení byl nedávno odsouzen čtyřicetiletý technik Jiří Chmel za to, že počátkem roku 1977 umožnil prý několika přátelům ve svém bytě seznámit se s textem prvního prohlášení Charty 77. I kdyby to byla pravda, zajisté uznáte, že to není čin, za který by bylo spravedlivé zavírat člověka. Ale tato věc má ještě ke všemu nebyla vůbec prokázána: všichni svědci, o jejichž svědectví se žaloba opírala, své výpovědi před soudem odvolali.

S tímto případem souvisí případ snad ještě drastičtější: sedmadvacetiletý Josef Klier, devatenáctiletá Ivana Holotová a Josef Hegr (jehož věk neznám), kteří při soudu s Chmelem své výpovědi odvolali a věrohodně vyložili, že k nim byli přinuceni nátlakem, byli přímo v soudní budově zatčeni a nyní odsouzeni k tvrdým trestům ve vězení (Klier dva roky, Holotová čtrnáct měsíců a Hegr sedmáct měsíců) pro údajnou křivou výpověď. I podle československého právního řádu má každý svědek změnit kdykoli svou výpověď, zvláště když prokáže, že jeho předchozí výpověď byla vynucena anebo nebyla získána z právního hlediska náležitým způsobem. K tomu, aby mohl být odsouzen pro křivou výpověď, bylo by zapotřebí dokázat, že ta jeho výpověď, za níž je souzen, skutečně byla vědomě nepravdivá, ale nic takového těmto třem lidem však prokázáno nebylo a jediným důvodem odsouzení byl tedy rozpor mezi jejich původními výpověďmi a výpověďmi u soudu s Chmelem; soud dokonce argumentoval tím, že v Československu prý prostě není možné, aby výpověď byla získána nátlakem. Podobně i svědkovi Petru Gudovi, který byl v době procesu s Jiřím Chmelem ve výkonu trestu, byl vyměřen další trest ve výši dvou let za to, že i on při soudním řízení svou výpověď změnil. Přitom bylo jasně prokázáno, že jeho předchozí výpověď byla získána protiprávním způsobem a že tudíž neměla právní platnost.

V Erně byli před časem odsouzeni další tři mladí lidé - devětadvacetiletý Petr Cibulka, čtyřicetiletý Libor Chloupek a devatenáctiletý Petr Fospíchal - k vysokým trestům (dva roky, dvaadvacet měsíců a jedenáct měsíců vězení). Jediným důvodem jejich odsouzení bylo, že si opisovali texty autorů, dnes v Československu nevydáváných, a že si nahrávali písně neoficiálních zpěváků a skladby neoficiálních hudebních skupin.

Případě, jako jsou tyto, je celá řada a nebezpečí se množí. Lidé jsou na dlouhá léta posíláni do vězení za věci, pro které by ve svobodných poměrech vůbec nemohlo úřední místa napadnout někoho stíhat. Jan Pavlíček byl například odsouzen k osmi měsícům jen za to, že získal několik podpisů věřících na petici, upozorňující na porušování náboženských svobod, adresovanou pražskému arcibiskupovi. František Hrabal a Jiří Volf byli odsouzeni - oba ke třem letům vězení - jen za to, že šířili materiály Charty 77 a vlastní politické úvahy. Podobně bych mohl jmenovat mnoho dalších osob (Macháček, Laštůvka, Novák, Brychta, Máňásek, Pitor, Jirous, Tomek, Černý, Vlasatý, Kašák, Zmatlík, Šavrdá atd. atd.).

Zmínuji se záměrně o méně známých případech; tím samozřejmě nechci říct, že tresty, k nimž byli odsouzeni Jiří Lederer a Jaroslav Šabata, kteří se těší velké mezinárodní solidaritě, nejsou stejně nespravedlivé.

Vůbec nemám v úmyslu, vážený pane prezidente, žádat od Vás, abyste jakýmkoli způsobem ochlazoval přátelské vztahy mezi našimi zeměmi anebo vnášel disharmonické tóny do svých jednání v Československu. Právě naopak: domnívám se, že tak jako k dobrým přátelským vztahům mezi lidmi neobmyslitelně patří, že si navzájem otevřeně sdělují své názory na své počínání, mělo by totéž patřit k přátelským stykům mezi národy, státy a vládami.

Rakouská republika patří k těm zemím, jejichž veřejnost i různé instituce projevují neobyčejný zájem o osudy nespravedlivě postižených občanů v Československu a o stav lidských práv v naší zemi. Mně samotnému, když jsem byl svého času ve vězení, se dostalo právě z Rakouska mnoho projevů solidarity, za něž nikdy nepřestanu být Rakušanům vděčen. Domnívám se, že by bylo v duchu této tradice, kdybyste při jednání s prezidentem ČSSR a dalšími činiteli otevřel téma, na něž Vás upozorňuji, a kdybyste je požádal, aby propustili všechny československé politické vězně. Mají k tomu mnoho zákonných možností a nepochybně si uvědomují, že takový akt by musel nutně zlepšit i mezinárodní postavení naší země.

V hluboké úctě

V Praze dne 27. 2. 1979

Václav Havel, spisovatel
U dějvického rybníčku 4
Praha 6

ooo 000 ooo

Odpověď bahrovského kongresu Chartě 77

V listopadu 1978 se konal v Berlíně mezinárodní kongres o Rudolfovi Bahrovi, ekonomovi z NDR, který byl odsouzen na osm let do vězení za svou kritiku "reálného socialismu". (Jeho kniha Alternativa vyšla v březnu 1979 samizdatově i v českém překladu.) Charta 77 a Výbor na obřenu nespravedlivě stíhaných se solidarizovaly s bahrovským kongresem a úsilím mezinárodní veřejnosti o propuštění Rudolfa Bahra z vězení (viz Informace o Chartě č. 13 z r. 1978). Poselství bahrovskému kongresu zaslal i František Kriegel.

S mnohaměsíčním zpožděním jsme nyní obdrželi text odpovědi bahrovského kongresu Chartě 77 "Vaše poselství je povzbuzením pro nás, abychom znásobili své úsilí o osvobození Rudolfa Bahra", praví se v dopise.

"Jsme si vědomi toho, že váš dopis nemohl být podepsán jedním ze tří

mluvících Charty 77, dr. Jaroslavem Šabatou, protože je vězpen a očekává proces. Vyhláškujeme svou plnou solidaritu s Jaroslavem Šabatou a žádáme jeho okamžité propuštění, stejně jako propuštění novináře Jiřího Lederera, studentké funkcionáře Macháčka a Laštůvky, evangelického faráře Jana Šimpy a mnoha dalších signatářů Charty 77, kteří jsou přetřídění názorů a dokumentů Charty 77 v československých věznicích, a to v rozporu s právními řády a mezinárodními konvencemi a smlouvami, jež čs. vláda podepsala. (...) Posíláme vám z kongresu v Berlíně srdečné pozdravy a přání, abyste vytrvali ve svém úsilí, které považujeme za součást společného boje za spravedlivější svět", píše se v závěru dopisu.

/u/

ooo 000 ooo

Případ Danubius pokračuje

Už několikrát jsme informovali o reakcích, které vyvolalo otištění práce alovenského historika Danubia ve Svědectví. V Informacích o Chartě 77 č. 3 jsme referovali i o tom, že signatář Charty 77 Luboš Kohout poslal do Rudého práva žádost o tiskovou opravu, v níž se ohradil proti tomu, že tento list spojil kritické postoje Danubia k vysídlení německého obyvatelstva po druhé světové válce s činností Charty 77. Luboš Kohout dostal od redaktora RP Karla Douděry tento dopis: Pan doc.dr.Luboš Kohout,CSc, Praha 9. března 1979 Varšavská 24, Praha 2

K Vašemu dopisu z 1. března, jímž polemizujete s mojí poznámkou ze dne 19. 2. 1979, mohu sdělit Vám jen to, že jestliže jsem dal autora článku z Tigrídova Svědectví do spojení se signatáři Charty 77, učinil jsem tak na základě článku Přemysla Janýra, otištěného ve Frankfurter Rundschau dne 14. února 1979, který dokonce uvádí, že na psacím stroji vyhotovené opisy tohoto článku "jdou nyní u Čechů a Slováků, hlásících se k Chartě 77, z ruky do ruky".

Považujete-li tudíž spojování kampaně pana Bechera s Vaší skupinou za nešťastnou, obraťte se na pana Janýra ve Vídni, který je o činnosti Vaší skupiny obvykle dobře informován.

Douděra

P.S. Protože jste ke svému podpisu připojil povolání dělník, prozradím Vám, že jsem od svých čtrnácti let až do osvobození republiky v r. 1945 po všechna léta pracoval jako dělník, respektive horník, a že vše, co píše, píše ze svého dělnického třídního vědomí, aniž bych se podepisoval coby dělník.

Luboš Kohout poslal redakci RP, k rukám K. Douděry, tuto odpověď:

Z článku P. Janýra by novinář nezatížený "třídním vědomím" vyvodil pouze z á j e m n ě k t e r ý c h chartistů o Danubiovu úvahu, jisté spojený s diferencovanou mírou souhlasu či nesouhlasu, dle znalostí a politického zaměření čte náře. Rozhodně by nemohl vyvodit ideové (či inspirační) spojení Charty 77 jako celku s úvahami Danubia.

K poděkování za - nečekanou - odpověď a informaci nemohu tudíž nepřipojit, že trvám na požádavku tiskové opravy a na své eticko-historicky laděné výtce.

Opuštění Pravdy, Vědomí a Svědomí do pseudotřídních poloh mělo v dějinách komunistického hnutí známé katastrofické a diskreditační následky, vrcholící stalinismem, ekonomickými, politickými a hlavně morálními prohrami.

Objektivní pravda je opravdu nejspolehlivější spřávkyní revoluce. Snažím se ji nacházet a hájit at jako vědecký či pedagogický pracovník či jako dělník.

Luboš Kohout, Varšavská 24
Praha 2

(nedatováno)

.....

Lieme s Milanem Hüblem a Lubošem Kohoutem, případu Danubius a odsunu Němců věnoval Ladislav Hejdiánek svůj 4. /44/ dopis příteli z 10. března 1979. L. Hejdiánek v něm mj. kritizuje přístup k historickým faktům z hlediska politického pragmatismu; L. Hejdiánek se staví kriticky i k vysídlení německého obyvatelstva. V odpověď na tento Hejdiánkův dopis vypracoval Luboš Kohout novou obsáhlou stať.

/u/

ooo ooo ooo

Krátké zprávy:

Právě vyšel druhé číslo časopisu Polako a my je poněkud obsáhlejší než první: přináší překlad úvahy Adama Michnika o volbě nového papeže, rozhovor redakce s Václavem Bendou, článek o přehlídce nejúspěšnějších zahraničních filmů v Polaku a další informace o situaci našich severních sousedů, včetně fotografií z letní schůzky členů KSS (KOR) a signatářů Charty 77. Až potud pokládáme tento podnik za chvályhodný a těšíme se na další čísla.

Nicméně musíme vytknout pozoruhodný nedostatek redaktorsko-vydavatelské práce, který zbytečně znehodnocuje vynaložené úsilí a může poškodit naše dobré jméno u přátel. Technická úprava je i na naše samizdatové poměry nezvykle primitivní a navíc krajně nepraktická. Texty se přímo hemží chybami, které ztěžují čtení a místy znejasňují smysl (vypadá nebo zkomolená slova, chybějící popis u fotografií, závažné věcné chyby v překladu Michnikova článku atd.). Konečně i sám výběr textů vychází spíše ze zásady "co dům dal", než z nějaké koncepce (zde ovšem již asi není vina jen na redakci).

- Ben -

ooo

Z původní filozofické tvorby si redakce povšiala sborníku prací našich autorů, věnovaného zesnulému Janu Patočkovi (vyšel v edici Kvart). Za významný překladatelský počin v této oblasti pokládáme překlady díla Martina Heideggera: nedávno jsme obdrželi samizdatový překlad práce Was ist die Metaphysik a první sešit překladu Sein und Zeit.

ooo

Druhé číslo Karlovarských informačních listů přináší úvahu mluvčí Charty 77 Zdeny Tomínové Příspěvek k úvahám o občanské iniciativě Charty 77, dále některé informace k případu Barešových, článek z r. 1964 převzatý z Plazene, který je věnován Václavu Havlovi jako dramatikovi. Dále v něm najdeme poezii Miroslava Skalického.

ooo

Od letošního ledna opět vychází, tentokrát v Curychu, sociálně demokratický list Právo lidu. Jubilejní číslo ke 100. výročí založení sociální demokracie v českých zemích vyšlo již loni. Časopis, který má nyní vycházet pravidelně čtyřikrát ročně v tradiční úpravě, vydává čs. sociální demokracie v exilu.

ooo

Dialogy č. 8 - 9, které se objevily se zpožděním (ročník 1978) obsahují následující stať a úvahy: J. S. Trojan: Obrana politiky; Rudolf Battěk: O principu politické plurality; Jan Tesař: Ke genesi pojmů "leninismus" a "stalinismus".

ooo

Dopisy přáteli č. 2 /42/ z 25. 1. 1979 a č. 3. /43/ z 15. 2. 1979 Ladislava Hejdánka reagují na názory, které ve fejetonech Poznásky o statečnosti a Bedra některých vyjádřili Ludvík Vaculík a Petr Pithart. V březnu do této polemiky přispěl fejetonem Mám starosti i Miloš Rejchrt.

ooo

Dodatečně jsme získali poslední loňský dopis příteli Ladislava Hejdánka č. 19 /40/, v němž formuluje svůj zásadní pohled na perspektivy společnosti a na vztah státu a občana.

ooo

Oznámení trestných činů znepokojení pravomocí veřejného činitele, porušení domovní svobody, krádeže a dále oznámení přípravy k trestnému činu pomluvy poslal Obvodové vojenské prokuratuře v Praze mluvčí Charty 77 Václav Benda. Toto oznámení z 24. března 1979 se týká akcí StB proti Václavu Bendovi a jeho rodině ve dnech 12. a 14. března 1979.

ooo

V noci z 8. na 9. březen 1979 vyhořela hala náp. Bytex v Liberci - Mochovicích, v provozu Na bělidle. Škoda činila nejméně 430 000 Kčs. Dne 19. března odvezla do budovy v Pastýřské ulici v Liberci Státní bezpečnost signatáře Charty 77, dělníka Jiřího Krivakého a Milana Pospíšila, kteří v tomto provozu pracují. Oba byli nuceni, aby prokázali své alibi na dobu požáru. Tento svévolný postup vyvolává obavy, aby při jakékoli mimořádné události nehledala policie viníky mezi signatáři Charty 77.

/Lbc/

ooo

Václav Havel sepsal dne 23. března 1979 xxxxx Druhou zprávu o svém domácím vězení a jevech s ním souvisejících. Zpráva obsahuje devět kapitol, v nichž informuje své přátele o dalších protiprávních postupech příslušníků SNE a o nejhrůznějších příhodách s neznámými pachateli, kteří způsobují Václavu Havlovi hmotné škody

ooo

Fejetony došlé redakci:

Ludvík Vaculík: Jaro je tady... (21. 3. 1979)

Jaroslav Hutka: Holandské schody (12. 3. 1979)

Jan Trefulka: Ještě hučí (fejeton o vědním dnu) V Brně 13. 3. 1979

Jiří Dienstbier: Duben, ještě tam budu (1. dubna 1979 v Praze)

ooo ooo ooo